МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія економіки та управління

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Економіка логістики»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21№ 8

СХВАЛЕНО
Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.21№ 2

ПОГОДЖЕНО
Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від 31.08.2021 № 1

Розробники: голова циклової комісії економіки та управління, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Цимбалістова О.А.

Рецензенти:
1. Викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор, експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напряму підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4,0 Загальна кількість годин - 120 Кількість тем - 8	07 Управління та адміністрування; (шифр галузі) (назва галузі знань) 073 Менеджмент; (спеціальності) бакалавр (назва СВО)	Навчальний курс 3 (номер) Семестр 6 (номер) Види контролю: екзамен (екзамен, залік)

Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:

Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Лекції - 30 (години)	Лекції - 8 (години)
Семінарські заняття - 0 (години)	Семінарські заняття - - (години)
Практичні заняття - 30 (години)	Практичні заняття - 8 (години)
Лабораторні заняття - - (години)	Лабораторні заняття - - (години)
Самостійна робота - 60 (години)	Самостійна робота - 104 (години)
Індивідуальні завдання:	Індивідуальні завдання:
Курсова робота - - (кількість, № семестру)	Курсова робота - - (кількість, № семестру)
Реферати - 2 6 (кількість, № семестру)	Реферати - 2 6 (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка логістики» є формування у здобувачів вищої освіти компетентності щодо системних знань щодо економічних засад логістичних методів ефективного планування і управління ключовими логістичними процесами підприємства.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка логістики»:

1. Ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичною базою економіки логістики;
2. Розглянути місце логістики у підприємницькому середовищі та об’єктивні чинники й особливості розвитку логістики в Україні;
3. Дослідити сутність та особливості організації логістичної діяльності на підприємстві, стратегічні та аналітичні інструменти та рішення, які зазвичай використовують під час прийняття логістичних рішень;
4. Розглянути сутність та склад логістичних активів підприємств залежно від специфіки їх діяльності (логістична / дистрибуційна / транспортно-експедиційна діяльність);

5. Детальну увагу зосередити на показниках оцінки ефективності використання, стану та потужності логістичних активів з урахуванням особливостей логістичної системи;

6. Визначити поняття економічного потенціалу логістики, зокрема, його синергічного ефекту;

7. Звернути увагу на поняття “потужності логістичної системи” та роль аутсорсингу у його підвищенні;

8. Визначити витрати логістичної діяльності, ідентифікувати суть поняття “логістичні витрати”, деталізується їх склад та особливості обліку;

9. Особливу увагу зосередити на розгляді методики логістичного контролінгу;

10. Проаналізувати показники оцінювання як результатів логістичної діяльності, так і основних елементів логістичних витрат;

11. Описати продукт логістичної діяльності та особливості ціноутворення у логістиці;

12. Особливу увагу зосереджено на розгляді сучасної методики логістичного аудиту – технології Logistics Field Audit;

13. Концептуальні основи інтегрованої логістики та методичні підходи до оцінювання результатів економіки логістичної діяльності в ланцюгах поставок, зокрема, для виміру ефективності ланцюга поставок, запропоновано використовувати чотири групи показників: рівень обслуговування клієнтів, показник внутрішньої ефективності, показник еластичності ланцюга до попиту та рівень розвитку продукту, а також враховувати тип ринку, який обслуговує конкретний ланцюг поставок.

14. Особливу увагу зосередити на розгляді сучасних стратегічних методик та інструментів оцінювання ефективності ланцюгів поставок, таких як SCM та SCOR.

Міждисциплінарні зв’язки: Дисципліна вивчається на основі базової загальноекономічної та правової підготовки здобувачів вищої освіти, міждисциплінарні зв’язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, «Історія економіки та економічної думки», «Економіка підприємства», «Основи логістики та управління ланцюгами поставок», «Логістична інфраструктура», «Системний підхід в логістиці»; забезпечує базу для засвоєння матеріалу з навчальних дисциплін «Логістичне обслуговування», «Складська логістика та управління запасами», «Транспортна логістика», «Логістичний контролінг», «Управління матеріальним постачанням», «Управління логістичними проектами».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

1. Сутність логістичної системи підприємства з економічної точки зору, ключові особливості її функціонування;

2. Засади поточного та стратегічного планування логістичних бізнес-процесів підприємства;

3. Види логістичних ресурсів підприємства і шляхи ефективного їх використання;

4. Підходи до ціноутворення на логістичні продукти (послуги);

5. Поняття логістичних витрат підприємства, методи їх аналізу та основні підходи до управління ними;

6. Методи оцінки ефективності логістичних бізнес-процесів підприємства;

7. Економічні засади логістики зворотних потоків підприємства;

8. Підходи до застосування логістичного аутсорсингу (інсорсингу), аутстаффінгу та реінжинірингу логістичних бізнес-процесів тощо.

вміти:

1. Планувати економічні показники логістичної системи підприємства;

2. Економічно обґрунтовувати та розробляти на цій основі ефективні управлінські рішення з організації основних логістичних процесів на підприємстві;

3. Визначати і аналізувати економічні параметри логістичних процесів;

4. Володіти основними методами і інструментами, що застосовуються при вирішенні задач комерційного ціноутворення, управління витратами, оцінки ефективності логістичної системи підприємства.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризується комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу
	ЗК-4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК-5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
Спеціальні компетентності (СК)	СК-3	Здатність визначати перспективи розвитку організації
	СК-4	Вміння визначати функціональні області організації та зв’язки між ними
	СК-5	Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
	СК-12	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення
	СК-18	Здатність планувати, організовувати та контролювати операційну логістичну діяльність в ланцюгах поставок (операції транспортування, вантажопереробки, зберігання, сортування, маркування, консолідації, митного оформлення, інформаційної підтримки тощо).
	СК-19	Здатність до впровадження та використання

		сучасних інформаційних технологій та інформаційних систем, що забезпечують управління логістичними процесами і потоками в режимі реального часу (у тому числі електронного документообігу, систем моніторингу руху транспортних засобів, моніторингу вантажопотоків з участю авіаційного та інших видів транспорту, управління територією та розміщенням об'єктів логістичної інфраструктури).

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Логістика як об'єкт господарювання.
Роль та місце логістики у підприємницькому середовищі. Сукупний економічний ефект від використання логістики. Логістична діяльність у ринково розвинутих країнах і країнах, які розвиваються. Європейська логістична асоціація (ELA). Обєктивні фактори й особливості розвитку логістики в Україні. Роль державних інституцій у розвитку логістики в Україні. Логістична інфраструктура в системі ринкової інфраструктури.

ТЕМА № 2. Організація логістичної діяльності.
Економічна сутність логістичної діяльності. Особливості організації логістики в логістичних системах. Особливості організації логістики виробничих підприємств. Особливості організації логістики в ланцюгах поставок.

ТЕМА № 3. Виробничі засоби логістики.
Суть і склад основних засобів, які беруть участь у логістичних процесах на підприємствах і основних засобів логістичних підприємств. Видова (технологічна) структура основних засобів, фактори й тенденції динаміки на підприємствах. Сутність споживання основних логістичних засобів. Лізинг і оренда як організаційні форми споживання основних логістичних засобів. Елементний склад та політика управління оборотними засобами, які беруть участь у логістичних процесах на підприємствах, і оборотними засобами логістичних підприємств. Запаси в логістиці. Політика ресурсоощадності. Показники ефективності використання логістичних активів.

ТЕМА № 4. Економічний потенціал логістики.
Поняття про економічний потенціал підприємства. Логістична діяльність як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції (послуг). Синергічний ефект логістики. Потужність логістичної системи. Оптимізування потужності логістичної системи. Аутсорсинг у логістиці. Економічне обгрунтування логістичного аутсорсингу чи інсорсингу. Логістичні аспекти просторового розміщення підприємств.

ТЕМА № 5. Витрати логістичної діяльності.
Концепція мінімізації загальних витрат підприємства. Склад логістичних

витрат: методичні підходи до визнаення складу логістичних витрат, постійні та змінні логістичні витрати. Структурування логістичних витрат. Взаємозалежність складових логістичних витрат. Ідентифікація й облік логістичних витрат. Логістичний контролінг.

ТЕМА № 6. Продукт логістичної діяльності.
Логістичний продукт як результат людської діяльності. Найважливіші ознаки логістичного продукту. Дослідження попиту на логістичні продукти. Життєвий цикл логістичного продукту. Характерні риси логістичної послуги. Формування ціни на логістичний продукт. Процес встановлення ціни на логістичний продукт. Звьязок логістики з ринковою конюнктурою. Методи визначення вихідної ціни на логістичний продукт. Ризики в логістичній діяльності.

ТЕМА № 7. Опрацювання результатів логістичної діяльності.
Показники оцінювання логістичних систем: ефективність, продуктивність, надійність, гнучкість. Оцінювання витрат утримання запасів. Оцінювання витрат вичерпання запасів. Організація логістичного аудиту.

ТЕМА № 8. Особливості економіки логістичної діяльності в ланцюгах (мережах) поставок.
Концептуальні основи інтегрованої логістики. Види міжфірмової інтеграції, етапи становлення інтегрованих структур. Стратегічне партнерство як передумова формування ланцюга поставок. Оцінювання ефективності ланцюгів поставок. Показники ефективності ланцюгів поставок. Операції, які підвищують ефективність ланцюга поставок. Візуалізація показників ефективності ланцюга поставок. Використання бази даних для виявлення проблем і пошуку резервів зростання ефективності. Координація дій у ланцюгу поставок. Ефект «бичичого батога». Фінансові аспекти функціонування ланцюгів поставок.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 6							
Тема № 1. Логістика як об'єкт господарювання	14	4	0	2	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання

							по темі 1, реферати (2 год.)
Тема № 2. Організація логістичної діяльності	12	2	0	2	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 2, реферати (2 год.)
Тема № 3. Виробничі засоби логістики	18	6	0	4	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами тестові завдання по темі 3, реферати (4 год.)
Тема № 4. Економічний потенціал логістики	18	4	0	6	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 4, реферати (2 год.). КР№1 (2 години)
Тема № 5. Витрати логістичної діяльності	16	4	0	4	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5, реферати (4 год.)
Тема № 6. Продукт логістичної діяльності	14	2	0	4	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 6, реферати (4 год.)
Тема № 7. Опрацювання результатів логістичної діяльності	16	4	0	4	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 7 , реферати (4 год.)
Тема № 8. Особливості економіки логістичної діяльності в ланцюгах (мережах) поставок	12	4	0	4	0	4	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 8, реферати (2 год.). КР№ 2 (2 години)
Всього за семестр № 6:	**120**	**30**	**0**	**30**	**0**	**60**	**екзамен**

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	**Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни**						**Вид контролю**
	Всього	**з них:**					
		Лекції	**Семінарські заняття**	**Практичні заняття**	**Лабораторні заняття**	**Самостійна робота**	
Семестр № 6							
Тема № 1. Логістика як об'єкт господарювання	14	2	0	0	0	12	Лекція, реферати

Тема № 2. Організація логістичної діяльності	12	0	0	2	0	10	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 1, 2, реферати
Тема № 3. Виробничі засоби логістики	18	2	0	0	0	16	Лекція, реферати
Тема № 4. Економічний потенціал логістики	18	0	0	2	0	16	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 3, 4, реферати
Тема № 5. Витрати логістичної діяльності	16	2	0	0	0	14	Лекція реферати
Тема № 6. Продукт логістичної діяльності	14	0	0	2	0	12	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5, 6, реферати
Тема № 7. Опрацювання результатів логістичної діяльності	16	2	0	0	0	14	Лекція , реферати
Тема № 8. Особливості економіки логістичної діяльності в ланцюгах (мережах) поставок	12	0	0	2	0	10	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 7,8, реферати КР
Всього за семестр № 6:	**120**	**8**	**0**	**8**	**0**	**104**	**екзамен**

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання, що виносяться на самостійну роботу здобувачів вищої освіти		**Література:**
Тема № 1. Логістика як об'єкт господарювання		[1, 2, 4–6,22-2,33,37,39].
—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. **Перелік питань для самостійного вивчення:** 1. Роль державних інституцій у розвитку логістики в Україні. 2. Логістична інфраструктура в системі ринкової інфраструктури **Перелік питань для самоконтролю:** 1 Розкрийте сутність логістики та визначте відмінність у різних підходах до визначення цього поняття. 2 Проаналізуйте етапи еволюції та трансформації поняття «логістика». 3 Охарактеризуйте основні положення логістики, її обєкт та предмет дослідження. 4 Визначте стратегічну мету та цілі сучасної логістики, що дають можливість її досягти. 5 У чому полягає значення логістики для бізнесу? 6 Які ефекти генерує логістика у бізнесі? 7 У чому виявляється актуальність впровадження логістики у розвинених країнах світу? 8 Охарактеризуйте рівень розвитку логістики в країнах Європейського Союзу.	

9 Охарактеризуйте рівень розвитку логістики в Україні.
10 Які сектори охоплює ринок логістичних послуг в Україні?
11 У чому полягає роль державних інституцій у розвитку логістики в Україні?
12 Які нормативно-правові акти регулюють логістичну діяльність підприємств в Україні?
13 Що являє собою логістична інфраструктура як складова ринкової інфраструктури?
14 Охарактеризуйте основні концепції ринкової інфраструктури.

Тестові завдання:

1. Матеріальний потік не вимірюється в таких одиницях?
а) тонни;
б) грн;
в) т/$м^2$;
г) $м^3$/рік;
д) т/місяць;
е) правильні відповіді а,б,в.

2. Інформаційні потоки в логістиці:
а) у просторі та часі повністю збігаються з відповідним матеріальним потоком;
б) можуть не збігатись у просторі і часі з відповідним матеріальним потоком;
в) завжди збігаються із відповідним матеріальним потоком у часовому аспекті.

3. Головною причиною інтенсивного розвитку логістики є її потенціал щодо:
а) істотного зниження загальних витрат;
б) прискорення матеріального потоку;
в) підвищення рівня обслуговування клієнтів;
г) усі відповіді правильні.

4. Логістика є актуальною для:
а) електронної промисловості, автомобіле- і літакобудування;
б) харчової промисловості та рітейлу;
в) усіх типів бізнесу.

5. Висока значущість оптимізації запасів, яка досягається завдяки впровадженню логістики на підприємствах сфер виробництва й обігу є наслідком:
а) значної частки запасів у загальній структурі оборотного капіталу;
б) значної вартості запасів;
в) значних витрат на утримання запасів;
г) правильні відповіді а, в.

6. Скорочення часу переміщення товару по логістичному ланцюгу дає змогу:
а) прискорити оборотність капіталу;
б) знизити собівартість запасів;
в) підвищити рентабельність продукції;
г) правильні відповіді а, в.

	7. До професійних логістичних організацій належать: а) Європейська логістична асоціація; б) Канадська асоціація логістичного менеджменту; в) Американське товариство з контролю за виробництвом та запасами; г) усі відповіді вірні. 8. Структура ринку логістичних послуг України відмінна від структури світового ринку? а) так; б) ні. 9. Структура ринку логістичних послуг України передбачає поділ на такі сегменти: а) з міжнародної та внутрішньої доставки; б) з комплексних перевезень приватного та службового майна; в) з міжнародних і внутрішніх перевезень вантажів; г) немає правильної відповіді. 10. До об'єктів логістичної інфраструктури належать: а) логістичні центри; б) автодороги; в) порти; г) всі відповіді правильні.	
Тема № 2. Організація логістичної діяльності.		
—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. **Перелік питань для самостійного вивчення:** 1. Особливості організації логістики в логістичних системах. **Перелік питань для самоконтролю:** 1 Що розуміють під поняттям «логістичний потік»? наведіть елементи логістичних потоків та їх визначення. 2 Що таке «матеріальний потік»? Яке його значення в логістиці. 3 Що розуміють під поняттям «логістична діяльність»? Які її цілі та як вона співвідноситься із поняттям «логістична система»? 4 За якими ознаками структуризують логістичні системи? Наведить приклади. 5 Які єтапи еволюції організації логістики ви знаєте? Назвіть основні принципи та форми організації логістики. 6 Охарактеризуйте роботу логістичних підрозділів в організаційних структурах підприємств. 7 Які існують передумови до створення стратегічних організаційних структур логістики та які їхні напрями розвитку? 8 Наведіть приклади підприємств, які займаються логістичною діяльністю. 9 Що таке логістика виробничих підприємств, на що вона спрямована? 10 Які системи управління матеріальними потоками застосовують на рівні підприємства? Які між ними є відмінності? 11 Що таке ланцюг поставок? У чому полягають особливості управління ланцюгом поставок? **Тестові завдання:**	[1–3, 7, 25,27-31,36].

	1. Виокремлення підсистеми транспортування та складування характерне для фазової структуризації логістичних систем? а) так; б) ні. 2. Яка підсистема в межах функціональної структуризації логістичних систем стосується формування інформаційного потоку між клієнтом (замовником) та продавцем (постачальником) щодо постачання певних товарів та надання послуг? а) підсистема опрацювання та реалізації замовлень; б) підсистема обслуговування споживачів; в) усі відповіді вірні. 3. У якій із вказаних підсистем матеріальний потік змінює свої параметри простору і часу: а) підсистемі складування; б) підсистемі пакування; в) підсистемі транспортування. 4. Які види складів ви знаєте відповідно до виконуваних ними функцій? а) склад запасів, склад перевантаження, дистрибуційний склад; б) матеріальний, виробничий, збутовий склад; в) спеціалізовані та універсальні склади. 5. Які з функцій належать до логістичних функцій упаковки? а) захисна; б) виробнича; в) застосувальна. 6. Вантаж у транспортній тарі є первинною вантажною одиницею? а) так; б) ні. 7. Управління запасами грунтується винятково на принципі мінімізації запасів, навіть їх певної елімінації (усунення)? а) так; б) ні. 8. Логістичне обслуговування клієнта - це: а) філософія формування конкурентних переваг; б) задоволення потреб клієнта в часі, надійності; в) дотримання певних стандартів; г) усі відповіді правильні. 9. Чи належать вантажні термінали і термінальні комплекси до транспортно-експедиційних посередників? а) так; б) ні. 10. Підхід, за якого що більше запасів, то безпечніше, характерний для: а) традиційної виробничої філософії; б) логістичної виробничої філософії.	

	11. Структура управління підприємства, в якій чітко розділено управління окремими продуктами і окремими функціями, належать до: а) матричних організаційних структур; б) дивізіональних організаційних структур; в) функціональних організаційних структур.	
Тема № 3. Виробничі засоби логістики		
	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. **Перелік питань для самостійного вивчення:** 1. Видова (технологічна) структура основних засобів, фактори й тенденції динаміки на підприємствах. 2. Запаси в логістиці. Політика ресурсоощадності. **Перелік питань для самоконтролю** : 1 Розкрийте зміст понятт «логістичні активи». Яка структура логістичних активів? 2 Розкрийте сутність споживання основних логістичних засобів. 3 Наведіть основні організаційні форми споживання основних логістичних засобів та порівняйте їх. 4 Які переваги має лізинг ддля підприємства? 5 Розкрийте зміст політики управління оборотними активами. 6 У чому полягає відмінність логістичного підходу до управління оборотними активами, зокрема запасами порівняно із традиційними підходами? 7 Обгрунтуйте базові залежності “trade off”, що мотивують нагромадження запасів у фазі постачання, виробництва, дистрибуції. 8 Наведіть структуру системи показників оцінки ефективності використання та продуктивності логістичних активів та охарактеризуйте ці показники. **Тестові завдання:** 1. Лізинг як форма фінансування придбання активів потребує заставного забезпечення? а) так; б) ні. 2. За умовами оперативного лізингу лізингоотримувач отримує у платне користування від лізингодавця об’єкт на строк, який менший від строку, за який амортизується 90% вартості об’єкта лізингу: а) так; б) ні. 3. Готова продукція на складі, в дорозі, грошові кошти підприємства належать до: а) фондів обігу; б) оборотних фондів; в) основних фондів. 4. Значна частка незавершенного виробництва (30-40%) від загального обсягу оборотних фондів характерна для підприємств? а) машинобудування; б) легкої промисловості; в) харчової промисловості.	[1–3, 6, 7, 11-14,22,32,33,39].

	5. Тривалість виробничого циклу визначається як: а) сума тривалості обороту виробничих запасів, незавершенного виробництва та готової продукції; б) сума тривалості обороту виробничих запасів, незавершенного виробництва, готової продукції та дебіторської заборгованості; в) сума тривалості обороту виробничих запасів, незавершенного виробництва, готової продукції та дебіторської заборгованості за мінусом тривалості погашення кредиторської заборгованості. 6. Тривалість фінансового циклу визначається як: а) сума тривалості обороту виробничих запасів, незавершенного виробництва та готової продукції; б) сума тривалості обороту виробничих запасів, незавершенного виробництва, готової продукції та дебіторської заборгованості; в) сума тривалості обороту виробничих запасів, незавершенного виробництва, готової продукції та дебіторської заборгованості за мінусом тривалості погашення кредиторської заборгованості. 7. До оборотних активів, які перебувають під впливом інфляції, належать: а) запаси сировини та матеріалів; б) грошові активи у вільно конвертованій валюті; в) дебіторська заборгованість. 18. До низькооборотних активів належать: а) сезонні запаси сировини, матеріалів, готової продукції; б) довгострокова та прострочена дебіторська заборгованість; в) короткострокові фінансові вкладення (від 6 місяців до 1 року); г) усі відповіді правильні. 8. До джерел фінансування запасів належить: а) статутний капітал; б) прибуток; в) довго- та короткострокові кредити та зобов’язання; г) всі відповіді правильні. 9. Впровадження логістики у виробничу діяльність впливає на оборотні активи у таких напрямах: а) зменшує загальний рівень запасів; б) прискорює оборот товарів на складі; в) сприяє зниженню дебіторської заборгованості; г) оптимізує циклічність, яка впливає як на прискорення складського обороту, так і на прискорення обороту наявних коштів; д) усі відповіді правильні.	
Тема № 4. Економічний потенціал логістики.		

Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.

Перелік питань для самостійного вивчення:

1. Синергічний ефект логістики.
2. Логістичні аспекти просторового розміщення підприємств.

Перелік питань для самоконтролю :

1. Охарактеризуйте підходи до визначення терміна «економічний потенціал».
2. Які важелі впливу логістики на формування потенціалу конкурентоздатності підприємства ви знаєте?
3. У чому виявляється синергічний ефект логістики? Які складові синергічного ефекту ланцюга поставок?
4. Дайте визначення потужності логістичної системи та охарактеризуйте методи її можливої оптимізації.
5. Окресліть концепцію аутсорсингу та її значення в логістиці.
6. Порівняйте переваги аутсорсингу та інсорсингу для підприємства.
7. Охарактеризуйте особливості територіальної організації логістичних систем.
8. Як поділяються логістичні системи за галузевою належність та геопросторовими рівнями?
9. Яке значення мають чинники розміщення виробництва та споживання в територіальній організації логістичних систем?
10. Як закономірності територіальної організації виробництва впливають на логістичні системи?
11. Які чинники впливають на територіальну організацію логістичних систем мікрорівня?

Тестові завдання:

1. Проявом користей, які отримують споживачі від інтеграції в ланцюг поставок, є:

а) покращення якості, скорочення терміну поставок, довгостроковість угод;

б) поліпшення збуту, еластичність реалізації замовлення, вищий прибуток;

в) покращення якості, зниження витрат, скорочення терміну поставок.

2. Проявом користей, які отримують дистриб'ютори від інтеграції в ланцюг поставок є

а) збільшення лояльності споживачів, скорочення терміну поставок, довгостроковість угод;

б) краща ринкова орієнтація, довгостроковість угод, вищий прибуток;

в) збільшення лояльності споживачів, краща ринкова орієнтація, покращення стосунків із постачальниками.

3. Проявом системної складової синергічного ефекту ланцюга поставок є:

а) поглиблення спеціалізації, скорочення терміну поставок, елімінація зайвих та непродуктивних витрат;

б) раціоналізація організаційної структури, системне, тотальне управління якістю, елімінація зайвих та непродуктивних витрат;

в) краща ринкова орієнтація, системне, тотальне управління якістю, покращення стосунків із постачальниками.

	4. Потужність логістичної системи характеризує: а) максимально можливий обсяг випуску продукції; б) максимальний обсяг матеріального потоку, який проходить через логістичну систему у будь-який момент часу; в) максимальну завантаженість логістичних засобів. 5. Оптимальна потужність логістичної системи - це: а) потужність, яка відповідає пропускній здатності найбільшої ланки логістичної системи; б) це потужність, яка відповідає пропускній здатності, що уможливлює зберігання всіх ланок логістичної системи в робочому стані; в) це потужність, рівень завантаження якої дає змогу використовувати провідну ланку логістичної системи зі збереженням 10-30%-го резерву потужності. 6. Раціональність територіальної організації логістичних систем означає: а) використання комплексу з кількох видів транспорту, що в логістиці позначається терміном «мультимодальність»; б) просторову протяжність логістичних систем; в) їх економічність або найбільшу ефективність. 7. Географічна спрямованість та основні параметри територіальної організації логістичної системи на рівні підприємства задаються під впливом: а) бізнесової та геомаркетингової стратегії фірми; б) розміщення закладів споживачів; в) розміщення підприємст - постачальників. 8. Зональність територіальної організації логістичних систем означає: а) використання комплексу з кількох видів транспорту, що в логістиці позначається терміном мультимодальність; б) просторову протяжність логістичних систем; в) їх економічність або найбільшу ефективність. 9. Комплексність теритооріальної організації логістичних систем означає: а) використання комплексу з кількох видів транспорту, що в логістиці позначається терміном мультимодальність; б) просторову протяжність логістичних систем; в) їх економічність або найбільшу ефективність. 10. Зазвичай, фірма може впливати на рівень розвитку та розміщення транспортної інфраструктури: а) так; б) ні.	
Тема № 5. Витрати логістичної діяльності		

—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. **Перелік питань для самостійного вивчення:** 1. Взаємозалежність складових логістичних витрат. 2. Ідентифікація й облік логістичних витрат. 3. Логістичний контролінг. **Перелік питань для самоконтролю :** 1. Що таке логістичні витрати? Який їх склад та структура? 2. Охарактеризуйте склад витрат запасів як ключового елемента логістичних витрат. 3. Наведіть графічну інтерпретацію витрат замовлення залежно від кількості замовлень та розміру одного замовлення. 4. Розкрийте зміст та структуру витрат утримання запасів на складі. Подайте розрахункові формули для визначення кожної їх складової. 5. Розкрийте зміст витрат утримання запасів у дорозі. 6. розкрийте зміст витрат вичерпання запасів. 7. Які взаємозалежності існують у формуванні повних (загальних) витрат підприємства? 8. Що таке облік витрат? Як слід проводити облік лоістичних витрат? 9. У чому полягає економічний зміст контролінгу? Які особливості логістичного контролінгу? **Тестові завдання:** 1. Рівень витрат замовлення не залежить від: а) витрат переміщення матеріального потоку; б) кількості річних замовлень; в) вартості одного замовлення; г) структури витрат замовлення. 2. Що частіше формуються замовлення, то витрати замовлень: а) нижчі; б) вищі; в) частота замовлень не впливає на витрати. 3. Річні витрати замовлень є прямо пропорційними до величини замовлення? а) так; б) ні. 4. Рівень витрат утримання запасів не належить від: а) кількості річних замовлень; б) витрат капіталу; в) витрат обслуговування запасів; г) витрат ризику запасів. 5. Запізнення реалізації замовлення можна зарахувати до: а) витрат капіталу; б) витрат обслуговування запасів; в) витрат вичепання запасів. 6. Витрати утримання складу у разі використання сторонніх складських об’єктів є: а) постійними та змінними;	[1, 3, 7, 9,26-30,36].

	б) змінними; в) постійними. 7. Різноспрямовану співзалежність двох або більше складових логістичних витрат відображає конфлікт цілей trade off: а) так; б) ні. 8. До витрат, пов'язаних із обслуговуванням і створенням для підрозділів необхідних умов виробництва, належать витрати: а) транспортно-заготівельні; б) загальновиробничі; в) адміністративні. 9. Витрати фізичного переміщення не узгоджуються з такими операційними витратами: а) транспортно-заготівельні; б) загальновиробничі; в) адміністративні. 10. На оперативне управління прибутком, а також виявлення і ліквідацію оперативних «вузьких місць» у сферах постачання, виробництва, реалізації і управління, тобто у межах (рамках) часового горизонту націлений контролінг: а) оперативний; б) стратегічний; в) логістичний.	
Тема № 6. Продукт логістичної діяльності.		
—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. **Перелік питань для самостійного вивчення:** 1. Формування ціни на логістичний продукт. 2. Ризики в логістичній діяльності. **Перелік питань для самоконтролю** : 1. Порівняйте характерні ознаки логістичного продукту та логістичної послуги. 2. Наведіть класифікаціюлогістичних послуг. Охарактеризуйте основні складові. 3. Охарактеризуйте етапи встановлення ціни на логістичну послугу. 4. Порівняйте стратегії ціноутворення залежно від моделі ринку, на якому реалізується логістична послуга. 5. Які моделі ціноутворення ви знаєте? Наведіть розрахункові формулт для визгначення ціни за кожною моделлю. 6. Які ризики притаманні логістичній діяльності? Наведіть їх класифікацію. **Тестові завдання:** 1. Поділ логістичних послуг на основні, додаткові, фінансові та інформаційні послуги здійснюється в межах: а) предметної класифікації; б) функціональної класифікації; в) пакетної класифікації.	[3, 6, 19, 25, 27,30-32,35-37].

	2. Які види логістичних послуг зараховують за своїм характером до інформаційних: а) страхові послуги; б) дослідження ринку; в) факторинг. 3. Об'єктом ціноутворення в логістичних системах є: а) матеріальний потік; б) логістичний потік; в) логістичний продукт (послуга). 4. Сконто - це: а) знижка до базової ціни; б) надбавка до базової ціни. 5. Який коефіцієнт показує процентну зміну обсягу попиту на певний товар у разі однопроцентної зміни його ціни? а) коефіцієнт цінової еластичності попиту; б) коефіцієнт еластичності попиту за доходом; в) коеффіцієнт перехресної еластичності. 6. Попит нееластичний тоді, коли: а) коефіцієнт цінової еластичності попиту більший від одиниці; б) коефіцієнт цінової еластичності попиту менший від одиниці; в) коефіцієнт цінової еластичності попиту дорівнює одиниці. 7. Якою буде стратегія ціноутворення, якщо ринок низькоеластичний: а) стратегія зниження ціни; б) стратегія підвищення ціни. 8. Для якої моделі ринку характерна велика кількість учасників за дуже обмеженого контролю за ціною: а) чистої конкуренції; б) монополістичної конкуренції; в) олігополії. 9. Фірма виступає як «прайстейкер» тоді, коли не може впливати на ціну свого продукту і «погоджується» з ціною ринку? а) так; б) ні. 10. Ризик неякісного обслуговування логістичними операторами можна зменшити за допомогою: а) диверсифікації виробництва; б) створення на підприємстві системи баз даних про можливих споживачів продукції; в) розбудови взаємовигідної партнерської співпраці між учасниками ланцюга; г) всі відповіді правильні.	
Тема № 7. Опрацювання результатів логістичної діяльності		
—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.	[1, 3, 5,7, 9, 22-

	Перелік питань для самостійного вивчення: 1. Оцінювання витрат утримання запасів. 2. Оцінювання витрат вичерпання запасів продукції. **Перелік питань для самоконтролю** : 1. За якими показниками можна оцінити роботу логістичної системи? 2. У чому полягає оцінювання витрат утримання запасів? Які показники застосовують? 3. У чому полягає оцінювання витрат вичерпання запасів? 4. Що таке Bullwhip – ефект? Які підходи до зниження цього ефекту ви знаєте? 5. Розкрийте зміст та значення логістичного аудиту в постачанні? 6. Які особливості логістичного аудиту в постачанні? 7. Які особливості логістичного аудиту у сфері дистрибуції? **Тестові завдання:** 1. Ефективність використання зони зберігання не залежить від: а) терміну зберігання; б) вартості продукції, яка зберігається; в) капітальних витрат на будівлі і обладнання. 2. Удосконалення методів виробництва (видобування) певних запасів зумовлює: а) фізичний знос запасів; б) моральний знос запасів. 3. Раціональне планування складу та вдосконалення процесу переробки вантажу дає змогу оптимізувати складські витрати? а) так; б) ні. 4. Найнебезпечніше вичерпання для таких запасів: а) які мають довготермінове зберігання; б) які характеризуються незначними габаритами або масою; в) які вимагають спеціальних умов і місць зберігання. 5. Які технології використовує постачальник, коли управляє запасами клієнта на засадах доступності товару: а) VMI (Vendors Managed Inventory); б) SMA (Supplier Managed Availability); в) CPFR (Collaborative Planning Forecasting and Replenishment). 6. З технологією VMI (Vendors Managed Inventory) постачальник, коли управляє запасами клієнта, сконцентровується на: а) обсягах запасів; б) доступності запасів; в) на обсягах та доступності запасів. 7. Витрати, пов’язані із перевищенням попиту на запаси, які є предметом постачання/закупівлі над їх пропозицією, належать до: а) витрат обслуговування запасів; б) витрат капіталу; в) витрат вичерпання запасів. 8. Ефективне управління запасами дає змогу підприємству	24,31,35,37].

	задовольняти або перевищувати очікування споживачів, створюючи такі запаси кожного товару, які: а) максимізують доходи підприємства; б) максимізують ринкову вартість підприємства; в) максимізують чистий прибуток. 9. Дослідження зовнішніх умов постачання в логістиці є об'єктом: а) логістичного аудиту постачання; б) логістичного аудиту дистрибуції; в) управлінсько-логістичного аудиту. 10. Яка технологія основується на принципі «Визначення і постійний облік логістичних показників»? а) VMI (Vendors Managed Inventory); б) SMA (Supplier Managed Availability); в) LFA (Logistics Field Audit).	
Тема № 8. Особливості економіки логістичної діяльності в ланцюгах (мережах) поставок		
—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. **Перелік питань для самостійного вивчення:** 1. Координація дій у ланцюгу поставок. Ефект «бичичого батога». **Перелік питань для самоконтролю** : 1. Які типи інтегрованих структур ви знаєте? Охарактеризуйте їх. 2. Стратегічні альянси: їх роль у концепції ланцюга поставок. 3. Охарактеризуйте концепцію Supply Chain Menegement (SCM). У чому полягає її прикладне значення. 4. Які показники ефективності ланцюга поставок ви можете навести? 5. У чому полягає прикладне значення SCOR – моделі? 6. У чому полягає ефект «бичачого батога» та які його негативні наслідки? 7. Які ви знаєте способи забезпечення та покращення координації між учасниками ланцюга поставок? 8. Що таке CPFR, окресліть його основні етапи? 9. Опишить алгоритм та методи узгодження фінансових сттимулів учасників ланцюгів поставок. 10. Що таке фінансова логістика? 11. Чим відрізняються логістичні рішення в управлінні фінансовими потоками у банку виробничого підприємства? **Тестові завдання:** 1. До показників внутрішньої ефективності можна зарахувати: а) показник своєчасності поставок; б) показник повернення продукції; в) тривалість обороту грошових коштів. 2. Здатність підприємства чи ланцюга поставок швидко доставляти продукцію клієнтам, яка виходить за межі його традиційного асортименту, відображає: а) зростаюча еластичність; б) зовнішня еластичність; в) еластичність до попиту. 3. Ефект «бичачого батога»:	[1, 3, 9,11-18,27-33,35-39].

	а) покращує координацію між учасниками ланцюга поставок; б) погіршує координацію між учасниками ланцюга поставок; в) не позначається на координації між учасниками ланцюга поставок. 4. Прогнозування попиту на основі первинної інформації від споживачів нейтралізує ефект «бичачого батога»? а) так; б) ні. 5. Об'єднання (збільшення) замовлень посилює дію ефекту «бичачого батога»? а) так; б) ні. 6. Чи може стимулювання працівників компаній-учасників ланцюга поставок посилити дію ефекту «бичачого батога»? а) так; б) ні. 7. До способів налагодження координації між учасниками ланцюга поставок можна зарахувати: а) об'єднання замовлень, раціоналізацію продуктів, синхронізацію даних учасників; б) раціоналізацію продуктів, приєднання компаній до Гллобальної мережі синхронізації данних; в) приєднання компаній до Глобальної мережі синхронізації даних, CPFR. 8. До причин виникнення проблем із фінансовими стимулами у ланцюгах поставок можна зарахувати: а) «приховані дії»; б) «приховану інформацію»; в) непродуману систему фінансових стимулів; г) усі відповіді правильні. 9. До якого з методів узгодження фінансових стимулів у ланцюгах поставок належить метод «таємного покупця»? а) належної проробки договорів; б) виявлення прихованої інформації; в) розвитку довіри між партнерами. 10. До якого з методів узгодження фінансових стимулів у ланцюгах поставок належить залучення посередників та використання механізму повторних закупівель? а) належної проробки договорів; б) виявлення прихованої інформації; в) розвитку довіри між партнерами.	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Логістика та бізнес.
2. Розвиток логістики в Україні.
3. Логістична інфраструктура як складова ринкової економіки.
4. Логістика в країнах Європейського союзу.
5. Логістичні потоки в діяльності підприємства.
6. Матеріальний потік його значення в логістиці.
7. Підприємство як логістична система.
8. Видова структура основних засобів.
9. Класифікація запасів з погляду логістики.
10. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками.
11. Аутсорсинг бізнес-процесів.
12. Види аутсорсингу.
13. Аутсорсинг у логістиці.
14. Формування логістичних витрат у операційній діяльності підприємства.
15. Складові контролінгу в системі логістики.
16. Методи визначення вихідної ціни на логістичний продукт
17. Ризики в логістичній діяльності.
18. Причини виникнення Bullwhip – ефекту.
19. Проблеми пов’язані із утриманням запасів.
20. Виникнення ефекту «бичачого батога» в ланцюзі постачань

5.1.2 Теми курсових робіт не передбачено освітньо-професійною програмою «Логістика»

5.1.3 Теми наукових робіт не передбачено освітньо-професійною програмою «Логістика»

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов’язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у економічному середовищі.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод “мозкового штурму”.

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли здобувачі вищої освіти мають можливість розглянути економічні та установчі документи.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті здобувачі вищої освіти готують інформацію щодо різних тем дисципліни «Економіка логістики», та презентують на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального стану організації та використання логістичного підходу на підприємствах в Україні, проводити різні розрахункові роботи з метою засвоєння основних методів, що дасть можливість здобувачам вищої освіти якомога більше наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують реферати, наукові роботи за актуальними темами, також передбачається, що студенти після виконання їх готовлять доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії або для участі у студентських наукових конференціях.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Роль та місце логістики у підприємницькому середовищі.
2. Сукупний економічний ефект від використання логістики.
3. Логістична діяльність у ринково розвинутих країнах і країнах, які розвиваються.
4. Європейська логістична асоціація (ELA).
5. Обєктивні фактори й особливості розвитку логістики в Україні.
6. Роль державних інституцій у розвитку логістики в Україні.
7. Логістична інфраструктура в системі ринкової інфраструктури.
8. Економічна сутність логістичної діяльності.
9. Особливості організації логістики в логістичних системах.
10. Особливості організації логістики виробничих підприємств.
11. Особливості організації логістики в ланцюгах поставок.
12. Суть і склад основних засобів, які беруть участь у логістичних процесах на підприємствах і основних засобів логістичних підприємств.
13. Видова (технологічна) структура основних засобів, фактори й тенденції динаміки на підприємствах.
14. Сутність споживання основних логістичних засобів.
15. Лізинг і оренда як організаційні форми споживання основних логістичних засобів.

16. Елементний склад та політика управління оборотними засобами, які беруть участь у логістичних процесах на підприємствах, і оборотними засобами логістичних підприємств.

17. Запаси в логістиці.

18. Політика ресурсоощадності.

19. Показники ефективності використання логістичних активів.

20. Поняття про економічний потенціал підприємства.

21. Логістична діяльність як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції (послуг).

22. Синергічний ефект логістики.

23. Потужність логістичної системи.

24. Оптимізування потужності логістичної системи.

25. Аутсорсинг у логістиці.

26. Економічне обгрунтування логістичного аутсорсингу чи інсорсингу.

27. Логістичні аспекти просторового розміщення підприємств.

28. Концепція мінімізації загальних витрат підприємства.

29. Склад логістичних витрат: методичні підходи до визнаення складу логістичних витрат, постійні та змінні логістичні витрати.

30. Структурування логістичних витрат.

31. Взаємозалежність складових логістичних витрат.

32. Ідентифікація й облік логістичних витрат.

33. Логістичний контролінг.

34. Логістичний продукт як результат людської діяльності.

35. Найважливіші ознаки логістичного продукту.

36. Дослідження попиту на логістичні продукти.

37. Життєвий цикл логістичного продукту.

38. Характерні риси логістичної послуги.

39. Формування ціни на логістичний продукт.

40. Процес встановлення ціни на логістичний продукт.

41. Зв’язок логістики з ринковою конюнктурою.

42. Методи визначення вихідної ціни на логістичний продукт.

43. Ризики в логістичній діяльності.

44. Показники оцінювання логістичних систем: ефективність, продуктивність, надійність, гнучкість.

45. Оцінювання витрат утримання запасів.

46. Оцінювання витрат вичерпання запасів.

47. Організація логістичного аудиту.

48. Концептуальні основи інтегрованої логістики.

49. Види міжфірмової інтеграції, етапи становлення інтегрованих структур.

50. Стратегічне партнерство як передумова формування ланцюга поставок.

51. Оцінювання ефективності ланцюгів поставок.

52. Показники ефективності ланцюгів поставок.

53. Операції, які підвищують ефективність ланцюга поставок.

54. Візуалізація показників ефективності ланцюга поставок.

55. Використання бази даних для виявлення проблем і пошуку резервів зростання ефективності.

56. Координація дій у ланцюгу поставок.

57. Ефект «бичичого батога».

58. Фінансові аспекти функціонування ланцюгів поставок.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок студентом з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп’ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку

роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)	**=**	**(**	***Результат навчальних занять за семестр***	**+**	***Результат самостійної роботи за семестр***	**) /**	***2)***	****10***

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструються в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів (студентів, слухачів), екзаменових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамену), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамену), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамену).

Підсумкові бали навчальної дисципліни	**=**	***Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)***	**+**	***Кількість балів за підсумковим контролем***

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється на відділенні авіаційного транспорту, електроенергетики і управління Коледжу. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку

навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до студентів щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	**Самостійна та індивідуальна робота**	**Підсумковий контроль**
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
		Оцінка	**Пояснення**
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	**„Відмінно”** – теоретичний зміст курсу освоєний **цілком,** необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, **всі** навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, **виконані** в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80 – 89	Добре (“зараховано”)	B	**„Дуже добре”** – теоретичний зміст курсу освоєний **цілком**, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом **в основному** сформовані, **всі** навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, **виконані**, якість виконання **більшості** з них оцінено числом балів, близьким до **максимального,** робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 79		C	**„Добре”** – теоретичний зміст курсу освоєний **цілком**, практичні навички роботи з освоєним матеріалом **в основному** сформовані, **всі** навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, **виконані**, якість виконання **жодного** з них **не оцінено мінімальним** числом балів, деякі види завдань виконані **з помилками,** робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
65 –74	Задовільно (“зараховано”)	D	**„Задовільно”** – теоретичний зміст курсу освоєний **неповністю**, але **прогалини не носять істотного** характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом **в основному** сформовані, **більшість** передбачених програмою навчання навчальних завдань **виконано, деякі** з виконаних завдань містять **помилки,** робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	**„Достатньо”** – теоретичний зміст курсу освоєний **частково, деякі** практичні навички роботи **не сформовані, частина** передбачених програмою навчання навчальних завдань **не виконана,** або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до **мінімального**, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	**„Умовно незадовільно”** – теоретичний зміст курсу освоєний **частково**, необхідні практичні навички роботи **не сформовані, більшість** передбачених програм навчання, навчальних завдань **не виконано**, або

			якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до **мінімального**; при **додатковій самостійній** роботі над матеріалом курсу **можливе підвищення якості** виконання навчальних завдань (**з можливістю повторного складання**), робота, що потребує доробки
1–20		F	**„Безумовно незадовільно”** – теоретичний зміст курсу **не освоєно**, необхідні практичні навички роботи **не сформовані, всі виконані** навчальні завдання містять грубі **помилки, додаткова самостійна** робота над матеріалом курсу **не приведе** до значимого **підвищення якості** виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Логістика. Основи теорії: підручник / Є.В. Крикавський.- 2-ге вид. – Львів: Вид-во Нац.ун-ту «Львівська політехніка»(Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ –захід),2006.-456 с.

2. Тюріна Н.М. Логістика: навчальний посібник. / Н. М.Тюріна, І. В. Гой, І. В. Бабій. - Київ: Центр учбової літератури, 2020. - 392с.

3. Шевців Л. Ю., Петецький І. Логістичні витрати підприємства. Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 244 с.

4. Пономаренко В. С., Таньков К. М., Лепейко Т. І. Логістичний менеджмент : Підручник / За ред. д-ра екон. наук проф. В. С. Пономаренка. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 482 с.

5. Чухрай Н., Гаврись Я., Гірна О. Кадри в маркетингу та логістиці : Монографія / За ред. д-ра екон. наук проф. Н. Чухрай. – Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2010. – 228 с.

6. Посилкіна О.В. Виробнича логістика : Навч. посібник / О.В. Посилкіна, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, О.В. Доровський, Г.В. Кубасова. – Харків: Вид-во НФаУ, 2009. – 364 с.

7. Смиричинский В.В. Логістика: навч.-метод. посіб. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 264 с.

8. Сумец А. М. Логистика: Учебное пособие. – К.: «Хай-Тек Пресс», 2008. – 320 с.

9. Алькема В. Г., Сумець О. М. Логістика: теорія та практика: Навч. посібник . – К.: ВД „Професіонал”, 2007. – 216 с.

10. Денисенко М. П., Левковець П. Р., Михайлова Л. І. та ін. Організація та проектування логістичних систем: Підручник / за ред. проф. М. П. Денисенка, проф. П. Р. Лековця, проф. Л. І. Михайлової. — К: Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.

11. Чухрай Н. І. Логістичне обслуговування: Підручник. - Львів: Видавництво Національного університету " Львівська політехніка", 2006. - 292с.

12. Крикавський Є.В., Чорнописька Н.В. Логістичні системи: Навч.

посібник. - Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2009. - 264 с.

13. Крикавський Є. В. Маркетинговий менеджмент . Навчальний посібник / Є. В. Крикавський, І. О. Дейнега, О. В. Дейнега, І. Ф. Лорві. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 380 с.

14. Крикавський Євген, Логістика для економістів. Підручник. Друге видання, виправлене і доповнене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 476 с.

15. Є. В. Крикавського, Логістичний менеджмент. Навчальний посібник / О. Є. Шандрівська, В. В. Кузяк, Н. І. Хтей. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 192 с.

16. Є. В. Крикавського, Логістичний менеджмент. Навчально-методичний посібник / О. Є. Шандрівська, В. В. Кузяк, Н. І. Хтей. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 196 с.

17. Є. В. Крикавського, О. А. Похильченко, ЕКОНОМІКА ЛОГІСТИКИ. Навчальний посібник / Є. В. Крикавський, О. А. Похильченко, Н. В. Чорнописька, О. С. Костюк, Н. Б. Савіна, С. М. Нікшич, Л. Я. Якимишин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 640 с.

18. Чухрай Наталія, Логістичне обслуговування. Підручник. Друге видання. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2006. 292с.

19. Васелевський М. Економіка логістичних систем. Монографія / М. Васелевський, І. Білик, О. Дейнега, М. Довба, О. Костюк, Є. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолєпші, О. Мних, С. Нікшич, І. Петецький, О. Попко, І. Рикованова, Н. Савіна, Л. Сопільник, Н. Чорнописька, Л. Юрченко, Л. Якимишин, Л. Янковська; За наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіва. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. 596 с.

20. Логістика та управління ланцюгами поставок. Крикавський Є. Видавництво Львівська політехніка. 2020. 848с.

Допоміжна література:

21. Zeng A. Z. Developing a framework for evaluating the logistics costs in global sourcing processes: An implementation and insights / A. Z. Zeng, C. Rossetti // International Journal of Physical Distribution & Logistics Management. – 2003. – Vol. 33, № 9. – P. 785–803.

22. CSCMP Supply Chain Management | Council of Supply Chain Management Professionals [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://cscmp.org/about-us/supply-chain-management-definitions.

23. Данько Т. В. Аналіз рівня зрілості ланцюгів постачання українських підприємств високотехнологічного машинобудування / Т. В. Данько, К. Р. Пелюхня, К. С. Зіміна // Вісник НТУ «ХПІ». – 2014. – № 4 (1047). – С. 44–53.

24. Карпенко Г. П. Логістичні термінологічні студії в Україні / Г. П. Карпенко // Педагогічна освіта: теорія і практика. Збірник наукових праць. Кам’янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка. – 2013. – № 14.

– С. 191–196.

25. Яковлєв А. І. Удосконалення методичних засад управління витратами на промислових підприємствах / А. І. Яковлєв // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 7. – С. 17–19.

26. Сачинська Л. В. Управління логістичними витратами підприємства / Л. В. Сачинська // Маркетинг та логістика в системі менеджменту: тези доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 8–10 листопада 2012 р.). – 2012. – С. 382–383.

27. Окландер М. А. Логістика / М. А. Окландер. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 346 с.

28. Рета М. В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік / М. В. Рета // Бізнес Інформ. – 2012. – № 8. – С. 155–158.

29. Помірко Н. М. Класифікація логістичних витрат у формуванні системи управління ними на промисловому підприємстві / Н. М. Помірко // Вісник НУ «Львівська політехніка». – 2010. – № 669. – С. 99–107.

30. Гаврись О. М. Фасетна класифікація логістичних витрат промислових підприємств / О. М. Гаврись, В. І. Ковшик // Економічний аналіз. – 2014. – Vol. 16, № 2. – С. 90–97.

31. Hua S. Logistics cost and supply chain performance evaluation / S. Hua, Y. Kai // Supply Chain Perspectives and Issues in China. – Hong Kong : Fung Global Institute Limited and Fung Business Intelligence Centre, 2013. – P. 127–144..

32. Krajnc J. Activity-based Management of Logistic Costs in a Manufacturing Company: A Case of Increased Visibility of Logistics Costs in a Slovenian Paper Manufacturing Company / J. Krajnc, K. Logožar, B. Korošec // PROMET - Traffic&Transportation. – 2012. – Vol. 24, № 1. – P. 15–24.

33. Крикавський Є. Логістика та управління ланцюгами поставок: Навч. посібник / Є.Крикавський, О.Похильченко, М. Фертч. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. –844 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

34. Офіційний сайт Координаційної ради з логістики. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.madi.ru/logistics

35. http://www.management.com.ua/ims/ims002.html - інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP).

36. Офіційний сайт Міжнародної ради з логістики. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.sole.org – SOLE.

37. http://www.management.com.ua/qm.shtml - концепція загального менеджмен-ту якості.

38. Офіційний сайт Європейської логістичної асоціації. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.elalog.org - ELA.

39. Supply Chain Digest (новини зі світу управління ланцюгами поставок) [Електронний ресурс] - Режим доступа : http://scdigest.com/. – Назва з екрану.